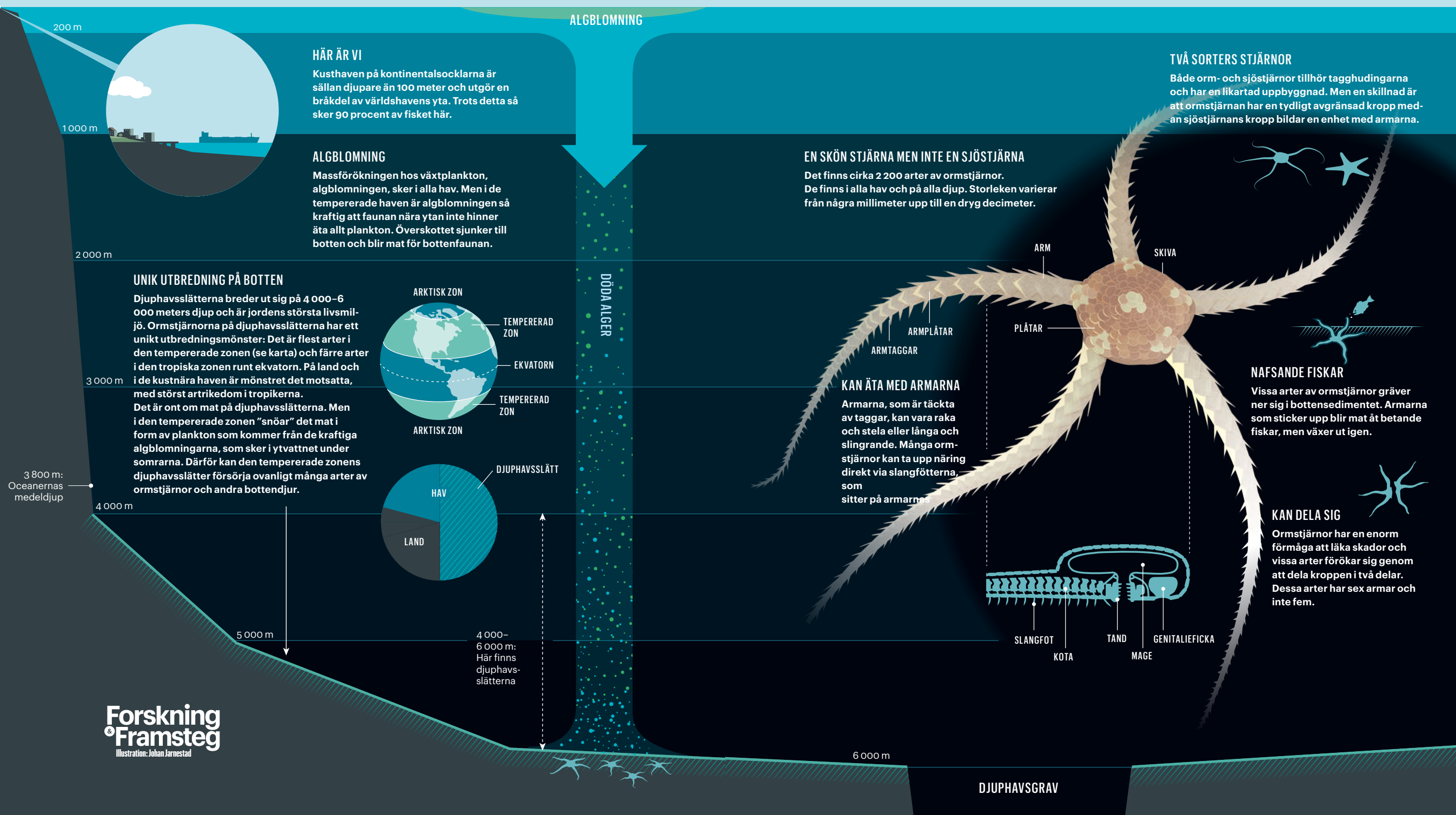

Ornstjärnornas hem

Den största livsmiljön på vår planet breder ut sig flera tusen meter under havets yta. Här nere på djuphavsslätterna styrs livet av helt andra faktorer än i resten av havet.

Grafik Johan Jarnestad

200 m

1 000 m

2 000 m

3 000 m

3 800 m:
Oceanernas
medeldjup

4 000 m

5 000 m

6 000 m

ALGBLOMNING

HÄR ÄR VI

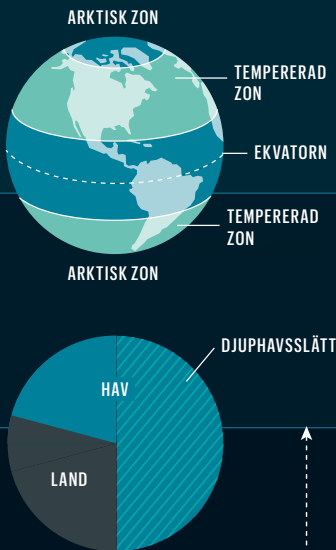
Kusthaven på kontinentalsocklarna är sällan djupare än 100 meter och utgör en bråkdel av världshavens yta. Trots detta så sker 90 procent av fisket här.

ALGBLOMNING

Massförökningen hos växtplankton, algbloomingen, sker i alla hav. Men i de tempererade haven är algbloomingen så kraftig att faunan nära ytan inte hinner äta allt plankton. Överskottet sjunker till botten och blir mat för bottenfaunan.

UNIK UTBREDDNING PÅ BOTTEN

Djuphavsslätterna breder ut sig på 4 000–6 000 meters djup och är jordens största livsmiljö. Ornstjärnorna på djuphavsslätterna har ett unikt utbredningsmönster: Det är flest arter i den tempererade zonen (se karta) och färre arter i den tropiska zonen runt ekvatorn. På land och i de kustnära haven är mönstret det motsatta, med störst artrikedom i tropikerna. Det är ont om mat på djuphavsslätterna. Men i den tempererade zonen "snöar" det mat i form av plankton som kommer från de kraftiga algbloomingarna, som sker i ytvattnet under somrarna. Därför kan den tempererade zonen djuphavsslätter försörja ovanligt många arter av ornstjärnor och andra bottendjur.

DÖDA ALGER

EN SKÖN STJÄRNA MEN INTE EN SJÖSTJÄRNA

Det finns cirka 2 200 arter av ornstjärnor. De finns i alla hav och på alla djup. Storleken varierar från några millimeter upp till en dryg decimeter.

KAN ÄTA MED ARMARNA

Armarna, som är täckta av taggar, kan vara raka och stela eller långa och slingrande. Många ornstjärnor kan ta upp näring direkt via slangfötterna, som sitter på armarnas

TVÅ SORTERS STJÄRNOR

Både orm- och sjöstjärnor tillhör tagghudingarna och har en likartad uppbyggnad. Men en skillnad är att ornstjärnan har en tydligt avgränsad kropp medan sjöstjärnans kropp bildar en enhet med armarna.

NAFSANDE FISKAR

Vissa arter av ornstjärnor gräver ner sig i botten sedimentet. Armarna som sticker upp blir mat åt betande fiskar, men växer ut igen.

KAN DELA SIG

Ornstjärnor har en enorm förmåga att läka skador och vissa arter förökar sig genom att dela kroppen i två delar. Dessa arter har sex armar och inte fem.

